



АУДАН ТЫНЫСЫ

ӨНЕГЕЛІ ӨМІР – КӨПКЕ ҮЛГІ

АБЫЛ АТЫНДАҒЫ МӘДЕНИЕТ ҮЙІНДЕ АУДАНЫҢ ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ РУХАНИ ӨМІРІНЕ ЕЛЕУЛІ ҮЛЕС ҚОСҚАН ҚОС ТҮЛҒА – «ҚҰРМЕТ» ОРДЕНІНІҢ ИЕГЕРІ, АҚЫН, ЖУРНАЛИСТ, БЕЙНЕУ ЖӘНЕ ЖЫЛЫОЙ АУДАНДАРЫНЫҢ ҚҰРМЕТТІ АЗАМАТЫ, ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАЗУШЫЛАР ЖӘНЕ ЖУРНАЛИСТЕР ОДАҒЫНЫҢ МҮШЕСІ АЙТУАР ӨТЕГЕНОВ ПЕН ҰЛАҒАТТЫ ҰСТАЗ, «ҚҰРМЕТ» ОРДЕНІНІҢ ИЕГЕРІ, БЕЙНЕУ АУДАНЫНЫҢ ҚҰРМЕТТІ АЗАМАТЫ, ҚАЗАҚ КСР ХАЛЫҚ АҒАРТУ ІСІНІҢ ҮЗДІГІ МҰХАНМЕДИ НАСУХАЕВТЫҢ 80 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН ЕСКЕ АЛУ КЕШІ ӨТТІ.



Қос азаматтың өнегелі өмір жолын еске алып, елге сіңірген еңбегін ұлықтау, кейінгі ұрпаққа қалдырған рухани мұрасын насихаттау мақсатында ұйымдастырылған тағылымды кеште мәдениет үйінің фойесіне қос тұлғаның өмір жолынан сыр шертетін сурет көрмесі қойылды.

Айтуар Оспанұлы өмірін журналистика, қоғамдық қызмет және ақындық өнермен ұштастыра білді. Ол ұзақ жылдар бойы ауданның тыныс-тіршілігін баспасөз арқылы танытып, ел өміріндегі өзекті мәселелерді көтерді. Ал Мұханмеди Насухаев сапалы ғұмырын білім саласына арнап, ұстаздық және басшылық қызметтер атқарып, талай шәкіртке білім мен

тәрбие берді.

Кеш барысында қос тұлғаның өмірі мен еңбегін арқау еткен мазмұнды концерттік бағдарлама ұсынылды. «Таңшолпан» би ансамблі «Дала ғұмыр» биін орындаса, Бақдаулет Толыбекулы, Айгерім Күзембаева, Манар Ізімбергенова, Ырысты Қабулова және әншілер тобы өнер көрсетті. Мұханмеди Насухаевтың шәкірттері ұстаздың «Әке дауысы» кітабынан үзінділер оқып, оның шығармашылық мұрасын көпшілікке таныстырды. Ата мұрасын ардақтап жүрген Айтуар Өтегеновтың немересі Әдемі Айтуарова «Аққуым» әнін орындап, көпшіліктің ықыласына бөленді. Кеш барысында қос тұлғаның

отбасылық өмірі мен артында қалған ұрпақтары туралы да сыр шертілді.

Еске алу кешінде қос тұлғаның замандастары мен ел азаматтары олардың адамдық болмысы, азаматтық ұстанымы және елге сіңірген еңбегі жайлы естеліктерімен бөлісті.

Айтуар Өтегенов пен Мұханмеди Насухаевтың ғұмыр жолы Бейнеу ауданының тарихымен тығыз байланысты. Бірі қаламымен елдің сөзін сөйлеп, ауданның қоғамдық өмірін насихаттаса, екіншісі бар ғұмырын ұрпақ тәрбиесіне арнады.

Елге қызмет еткен азаматтардың есімі уақыт өткен сайын жаңғырып, олардың өнегелі өмір жолы кейінгі ұрпаққа тағылым бола бермек.

ҚАУІПСІЗДІК МӘСЕЛЕЛЕРІ ТАЛҚЫЛАНДЫ

ӨТКЕН АПТАДА АУДАНДА ҚОҒАМДЫҚ ТӨРТІП ПЕН ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ, ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТЫҢ АЛДЫН АЛУ ЖӨНІНДЕГІ ВЕДОМСТВОАРАЛЫҚ КОМИССИЯНЫҢ ОТЫРЫСЫ ӨТІП, ҚОҒАМ ҚАУІПСІЗДІГІНЕ ҚАТЫСТЫ БІРҚАТАР МАҢЫЗДЫ МӘСЕЛЕ ТАЛҚЫЛАНДЫ.



Жиынға Бейнеу ауданының полиция бөлімінің бастығының орынбасары, полиция майоры Ергали Исаков, Бейнеу аудандық полиция бөлімінің қоғамдық қауіпсіздік бөлімшесінің ұйымдастырушылық-аналитикалық тобының аға инспекторы, полиция майоры Жібек Кулова, Қоғамдық қауіпсіздік бөлімінің отбасы-тұрмыстық зорлық-зомбылыққа қарсы күрес тобының инспекторы, полиция аға лейтенанты Әсем Омарова, білім бөлімінің басшысының орынбасары Лизат Тәжисева, ішкі саясат және тілдерді дамыту бөлімінің мамандары қатысты.

Жиында жасөспірімдер арасындағы

әлімжеттік пен бопсалаудың алдын алу, мектептерге суық қару алып кіруге жол бермеу, интернет-алаяқтықтан сақтандыру және отбасындағы зорлық-зомбылықтың алдын алу бағытындағы жұмыстар сөз болды.

Білім беру саласындағы қауіпсіздік мәселесіне ерекше назар аударылды. Білім бөлімі басшысының орынбасары Лизат Тәжисева мектеп оқушыларының арасындағы әлімжеттік пен бопсалауға жол бермеу бағытында атқарылып жатқан жұмыстарға тоқталды. Сондай-ақ оқушылардың құқықтық сауаттылығын арттыру, құқық бұзушылықтың жолын кесу және білім беру ұйымдарына суық қару алып кіруге жол бермеу бойынша қабылданып жатқан шаралар жөнінде баяндады.

Жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың алдын алу – білім беру ұйымдары, ата-ана, құқық қорғау органдары мен қоғамның ортақ міндеті. Осы ретте балалардың қауіпсіз ортада білім алуына жағдай жасау, олардың құқықтары мен міндеттерін түсіндіру, буллинг пен әлімжеттіктің кез келген түріне дер кезінде ден қоюдың маңызы зор.

Жиында қазіргі таңда өзекті мәселелердің біріне айналған интернет-алаяқтықтың алдын алу мәселесі де қаралды. Аудандық ішкі саясат және тілдерді дамыту бөлімінің әдіскері интернет-кеңістігіндегі алаяқтық әрекеттерден сақтану және тұрғындар арасында түсіндіру жұмыстарын жүргізу бағытында атқарылған шаралар туралы баяндады.

Цифрлық технологиялардың күнделікті өмірге кеңінен енуімен бірге интернет арқылы жасалатын алаяқтық әрекеттердің түрлері де көбейіп келеді. Сондықтан тұрғындардың ақпараттық және қаржылық қауіпсіздікке қатысты сауаттылығын арттыру, күмәнді сілтемелерге өтпеу, бейтаныс адамдарға жеке мәліметтер мен банк картасына қатысты ақпараттарды бермеу жөніндегі түсіндіру жұмыстарын жүйелі жүргізудің маңызы атап өтілді.

Отырыста аудандық полиция бөлімінің қызметкерлері тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алу мәселесіне де тоқталды. Баяндама барысында тұрмыстық құқық



бұзушылықтар мен қылмыстарға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау, оларды жою бағытында қабылданып жатқан шаралар жөнінде ақпарат берілді.

Отбасындағы татулық пен өзара сыйластық – қоғамдағы тұрақтылықтың маңызды негіздерінің бірі. Осыған байланысты қиын жағдайға тап болған отбасылармен жеке профилактикалық жұмыстар жүргізу, құқық бұзушылыққа бейім азаматтармен тиісті жұмыстарды күшейту және отбасылық жанжалдардың асқынуына жол бермеу қажеттігі айтылды.

Ведомствоаралық комиссия отырысында қаралған мәселелердің барлығы тұрғындардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және құқық бұзушылықтың жолын кесуге бағытталды. Әсіресе жасөспірімдер арасындағы келеңсіз жағдайлардың алдын алу, интернет-алаяқтықтан сақтандыру және отбасылық жанжалдардың ушығуына жол бермеу бағытындағы жұмыстар тұрақты бақылауда болуы тиіс.

Қоғамдық тәртіп пен қауіпсіздікті сақтау – баршаға ортақ жауапкершілік. Сондықтан құқық бұзушылықтың алдын алуда мемлекеттік органдармен қатар ата-аналар, білім беру ұйымдары және әрбір азамат өзара түсіністікпен әрі жауапкершілікпен әрекет етуі маңызды.

АДАМ ӨМІРІНІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ – ҚОҒАМ АЛДЫНДАҒЫ МАҢЫЗДЫ МІНДЕТТЕРДІҢ БІРІ. ОСЫ БАҒЫТ-ТАҒЫ ЖҰМЫСТАРДЫ КЕҢІНЕН ТҮСІНДІРУ МАҚСАТЫНДА 29 ҚЫРКҮЙЕК – МҮГЕДЕКТІГІ БАР АДАМДАР КҮНІНЕ ОРАЙ БЕЙНЕУ АУЫЛЫНДА ТАНЫМДЫҚ КЕЗДЕСУ ҰЙЫМДАСТЫРЫЛДЫ.

ЕРЕКШЕ ЖАНДАРҒА – ЕРЕКШЕ НАЗАР

Әли Балта атындағы орталық стадионда өткен «Ашық есік» күніне мүгедектігі бар азаматтар шақырылып, төтенше жағдайлар қызметінің жұмысымен танысуға мүмкіндік алды. Іс-шараға аудандық төтенше жағдай және №6 өрт сөндіру бөлімдері, апаттар медицинасы орталығының Бейнеу трассалық медициналық-құтқару пункті және аудандық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің өкілдері қатысты.

Кездесу барысында мамандар төтенше жағдай кезінде жедел әрекет етудің маңыздылығына тоқталып, өз қызмет бағыттары туралы ақпарат берді. Қатысушылар өрт сөндіру және медициналық-құтқару жұмыстарында пайдаланылатын арнайы тех-



никалармен, олардың жабдықтауы және қолданылу тәртібімен танысты.

Танымдық кездесуде азаматтарға мамандармен еркін пікір алмасып, көкейлеріндегі сауалдарын қоюға мүмкіндік берілді. Қатысушылар өз сұрақтарына тиісті жауаптарын алды.

Осындай кездесулер тұрғындардың қауіпсіздік мәселелеріне деген жауапкершілігін арттырып, төтенше жағдай кезінде дұрыс әрекет етуге және арнайы қызметтердің жұмысы туралы нақты түсінік қалыптастыруға ықпал етеді.

Материалдарды дайындаған: Үміт ҚАЗДАЕВА, Гүлнара ЖАЙЫҚОВА.



rauan_r@inbox.ru



www.facebook.com/rauanguazeta



rauan_kz





■ ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП

АДАЛДЫҚ – ЕЛ АЛДЫНДАҒЫ ЖАУАПКЕРШІЛІК

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ-
ТІҢ НЕГІЗГІ МАҚСАТЫ –
ХАЛЫҚҚА ҚЫЗМЕТ ЕТУ.
БҮЛ СӨЗДІҢ МАҒЫНАСЫ
ҚАРАПАЙЫМ БОЛҒАНЫ-
МЕН, ОНЫҢ АРТЫНДА
ҮЛКЕН ЖАУАПКЕРШІЛІК
ЖАТЫР.

Мемлекеттік қызметші қабылдаған шешім, азаматпен сөйлесуі, мәселеге көзқарасы – барлығы мемлекеттік органның жұмысына деген халықтың пікіріне әсер етеді. Сондықтан мемлекеттік қызметте адалдықтың орны ерекше. Қызметтік міндетті орындау барысында әр адам заң талаптарын сақтап ғана қоймай, өз әрекетінің салдарын да ойлағаны жөн.

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу туралы сөз болғанда, көп жағдайда пара алу немесе пара беру мәселесі бірінші ойға келеді. Алайда оның алдын алу бұдан әлдейқайда кең ұғым. Күнделікті жұмыста туындайтын мүдделер қақтығысы, қызметтік мүмкіндікті жеке мақсатта пайдалану, таныстыққа немесе жеке өтінішке байланысты шешім қабылдау сияқты жағдайлардың өзі назардан тыс қалмауы тиіс. Мысалы, мемлекеттік қызметші белгілі бір мәселені қарау кезінде өзінің жеке мүддесі бар екенін байқаса, оны жасырмай, тиісті тәртіппен хабарлағаны дұрыс. Мұндай қарапайым қадамның өзі кейін туындауы мүмкін мәселелердің алдын алады.

Қазір мемлекеттік қызмет көрсету саласында цифрлық технологиялардың да мүмкіндігі кеңейіп келеді. Көптеген қызметтердің электронды форматқа көшуі азамат пен мемлекеттік қызметші арасындағы тікелей байланысты азайтып, бірқатар рәсімдерді ашық жүргізуге мүмкіндік береді. Бұл – сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендетудің бір жолы. Дегенмен қандай жүйе енгізілсе де, оның нәтижесі ең алдымен адамның жауапкершілігіне байланысты. Заңды білу – бір бөлек, сол заң талаптарын күнделікті жұмыста ұстану – бір бөлек.

Мемлекеттік қызметші үшін халықтың сенімінен қымбат дүние болмауы керек. Азамат мемлекеттік органға қандай да бір мәселені шешу үшін келгенде, ең алдымен әділдік пен заңдылықты күтеді. Оның өтінішіне немқұрайлы қарамау, түсінікті



жауап беру, қызметтік міндетті сапалы орындау – сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеттің бір көрінісі.

Бұл ретте сыбайлас жемқорлықтың алдын алу тек мемлекеттік қызметшінің міндеті емес екенін де атап өткен жөн. Әр азамат өз құқықтары мен міндеттерін білуі керек. Зансыз ұсынысқа келісім бермеу, қандай да бір артықшылықты талап етпеу және күмәнді жағдайларға бейжай қарамау – қоғамның құқықтық мәдениетін көрсетеді.

Адалдық бір күнде қалыптаспайды. Ол адамның күнделікті ұстанымынан, өз жұмысына деген көзқарасынан басталады. Мемлекеттік қызметші үшін қарапайым қағида бар: қандай жағдайда да заңды басшылыққа алып, халықтың мүддесін бірінші орынға қою.

Елдің мемлекеттік қызметке деген сенімі де осындай қарапайым әрекеттерден қалыптасады. Әр қызметші өз міндетіне жауапкершілікпен қарап, адал еңбек етсе, бұл жалпы мемлекеттік басқару сапасына оң әсерін тигізеді.

Сондықтан сыбайлас жемқорлықтың алдын алу – белгілі бір науқанмен шектелетін жұмыс емес. Бұл – күн сайын назарда болуы тиіс ортақ міндет. Ал адал қызмет ету – сол міндетті орындаудың ең қарапайым әрі маңызды жолы болып табылады.

Жасұлан ОСПАНОВ,
Бейнеу аудандық мәслихатының
аппарат басшысы.
№417

ОТБАСЫ – ҚОҒАМНЫҢ БЕРІК НЕГІЗІ. АЛ ОТБАСЫНДАҒЫ ТЫНЫШТЫҚ ПЕН
ҚАУІПСІЗДІК – ӘР АЗАМАТТЫҢ ӘЛ-АУҚАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ КЕПІЛІ. ОСЫҒАН ОРАЙ
ОТБАСЫЛЫҚ-ТҰРМЫСТЫҚ САЛАДАҒЫ ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ,
АНА МЕН БАЛАНЫ ҚОРҒАУ, ҚИЫН ЖАҒДАЙҒА ТАП БОЛҒАН ОТБАСЫЛАРҒА ДЕР
КЕЗІНДЕ КӨМЕК КӨРСЕТУ БАҒЫТЫНДАҒЫ ПРОФИЛАКТИКАЛЫҚ ЖҰМЫСТАРДЫҢ
МАҢЫЗЫ ЗОР.

КӨМЕККЕ АПАРАР ЖОЛ

Осы бағыттағы жұмысты күшейту мақсатында Бейнеу ауданында 23-25 қыркүйек аралығында «Қауіпсіздік коды: 102-111-150» профилактикалық акциясы өткізілді.

Акцияның басты мақсаты – отбасылық-тұрмыстық қатынастар саласында орын алуы мүмкін құқық бұзушылықтар мен қылмыстардың алдын алу, тұрмыстық зорлық-зомбылыққа жол бермеу, ана мен баланың қауіпсіздігін қамтамасыз ету. Сонымен қатар өмірлік қиын жағдайға тап болған отбасыларды дер кезінде анықтап, оларға қажетті құқықтық, әлеуметтік және психологиялық көмек көрсету көзделген.

Зорлық-зомбылықтың алдын алу – тек құқық қорғау органдарының міндеті емес. Бұл – қоғам болып атсалысуды қажет ететін ортақ іс. Осыған байланысты акция аясындағы профилактикалық шараларға отбасы-тұрмыстық зорлық-зомбылыққа қарсы күрес тобының инспекторлары, учаскелік полиция инспекторлары және Отбасын қолдау орталығының мамандары бірлесіп қатысуда.

Жұмыс барысында әр отбасының жағдайына жеке назар аударылып, жанжалдың ушығуына жол бермеу, құқық бұзушылықтың алдын алу және азаматтарға қажетті көмекті ұйымдастыру мәселелері қарастырылады.

Профилактикалық есепте тұрған тұлғалар да тұрақты бақылауда. Учаскелік полиция инспекторлары мен отбасы-тұрмыстық зорлық-зомбылыққа қарсы күрес тобының инспекторлары олардың тұрғылықты мекенжайларына барып, отбасындағы ахуалды зерделейді. Бұл ретте белгіленген талаптардың орындалуы, құқық бұзушылыққа бейімділік белгілері және отбасы мүшелерінің қауіпсіздігі назарға алынады.

Мұндай тексерулердің негізгі мақсаты – азаматтарды жазалау ғана емес, ең алдымен қайталама құқық бұзушылықтың алдын алу және отбасындағы жағдайды тұрақтандыру.

Акция барысында тұрғындардың құқықтық сауаттылығын арттыруға және көмек көрсету қызметтері туралы



ақпаратты кеңінен таратуға ерекше көңіл бөлінуде. Осы мақсатта 102, 111 және 150 сенім телефондары көрсетілген ақпараттық жадынамалар әзірленіп, аудан тұрғындарына таратылды. Ақпараттық материалдар халық көп шоғырланатын орындар – аялдамаларға, автобустарға, дүкендерге, көшелерге және басқа да қоғамдық орындарға орналастырылды. Сонымен қатар акция туралы ақпаратты тұрғындарға кеңінен жеткізу мақсатында көше бойындағы LED экрандарда арнайы бейнематериалдар көрсетілуде.

Ақпараттық жадынамалар арқылы тұрғындарға қиын жағдайға тап болған кезде үнсіз қалмай, тиісті қызметтерге жүгіну қажеттігі түсіндірілуде. Кейбір жағдайда тұрмыстық зорлық-зомбылыққа тап болған адам қорқыныш, қысым немесе жағдайды ушықтырып алудан қауіптеніп, көмек сұрауға батылы бармайды. Сондықтан «Сіз жалғыз емессіз. Көмек сұрауға құқығыңыз бар!» деген түсінікті қалыптастыру – профилактикалық жұмыстың маңызды бөлігі.

Отбасындағы жанжал мен зорлық-зомбылық, әсіресе балалардың психологиялық жағдайына кері әсер етуі мүмкін. Осыған

байланысты қиын жағдайға тап болған отбасыларды анықтау, олардың тұрмыстық жағдайын зерделеу және қажет болған жағдайда тиісті мамандардың көмегіне бағыттау жұмыстары жүргізілуде.

Басты мақсат – мәселе туындағаннан кейін ғана әрекет ету емес, отбасындағы қиындықты ерте кезеңде анықтап, оның ауыр салдарға әкелуіне жол бермеу.

Отбасылық-тұрмыстық саладағы құқық бұзушылықтардың алдын алуда ведомстворалық өзара іс-қимылдың маңызы зор. Отбасы-тұрмыстық зорлық-зомбылыққа қарсы күрес тобы қауіп факторларын анықтап, профилактикалық жұмыстарды ұйымдастырса, учаскелік полиция инспекторлары өздеріне бекітілген аумақтағы отбасылармен тұрақты жұмыс жүргізеді. Ал Отбасын қолдау орталығы әлеуметтік және психологиялық көмекке мұқтаж азаматтарға бағыт-бағдар беріп, қиын жағдайдан шығуына жәрдемдеседі.

Үш бағыттағы жұмыстың өзара үйлесуі отбасындағы мәселені жан-жақты қарастыруға мүмкіндік береді. Профилактикалық шаралар барысында тұрғындармен жеке кездесулер өткізіліп, құқықтық түсіндіру жұмыстары жүргізілуде. Азаматтарға отбасындағы жанжалды бейбіт жолмен шешу, балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, зорлық-зомбылыққа жол бермеу және қиын жағдай туындаған кезде тиісті қызметтерге жүгіну жөнінде түсініктемелер беріледі.

Отбасындағы зорлық-зомбылықты «отбасының ішкі мәселесі» деп қабылдау – дұрыс емес. Себебі дер кезінде назар аударылмаған мәселе кейін ауыр зардаптарға әкелуі мүмкін. Сондықтан әр азамат өзінің және жанындарының қауіпсіздігіне жауапкершілікпен қарағаны жөн. Өйткені отбасындағы тыныштық – қоғамдағы тұрақтылықтың бастауы. Ал қауіпсіз отбасы – қауіпсіз қоғамның негізі.

Сондықтан зорлық-зомбылыққа көз жұма қарамай, оның алдын алуға бірге атсалысайық. Қажет кезде көмек сұраудан қорықпайық.

Қауіпсіздік кодын есте сақтаңыз:
102 – полицияның жедел қызметі.
111 – балалар мен әйелдердің құқықтарын қорғау жөніндегі қызмет.
150 – зорлық-зомбылыққа қарсы қызмет.

Әсем ОМАРОВА,

Бейнеу АПБ ҚҚБ отбасы тұрмыстық зорлық-зомбылыққа қарсы күрес тобының инспекторы, полиция бөлімінің аға лейтенанты.

■ ВЕТЕРИНАРИЯ

Қой мен ешкілердің тұқымдық ерекшеліктеріне қарамастан барлық қой-ешкілер ауырады, әсіресе биязы жүнді қойлар мен тоқтылар бейім келеді. Аурудың жұқтыру көзі - ауырған қойлар және ауырып жазылған вирус тасымалдаушы қойлар. Табиғи жағдайда вирус ауру жануарлардан бөлініп, қоршаған ортаға түскен кезде жануарлармен тікелей жанасу арқылы жұғады. Ауырып жазылған малдардың денесінен түскен күлдіреуіктердегі вирустар бірнеше айға дейін өміршең болуы аса қауіп тудырады.

Қоздырғыштың таралуының негізгі көзі – ауру жануарлардан бөлінген, ластанған жем-шөп, жануарлардың нәжістері, жануарларды күтіп-бағуға арналған құрал-жабдықтар. Сондай-ақ қоздырғыштарды тасымалдаушы жануарлар немесе адамдар болуы ықтимал. Ауру жыл мезгілдерінің кез келген уақытында пайда болуы мүмкін.

Күл ауруының инкубациялық кезеңі 3 күннен 14 күнге дейін созылады. Ауру қойлардың қабақтары және көздерінің, мұрындарының ісінуімен басталып, дене қызуы 41-42 градусқа дейін көтеріледі. Көзбен мұрыннан қоймалжың сұйықтық бөлініп, кейін ірінді сұйықтыққа айналуы мүмкін. Қойлардың танауынан аққан бөліндіден тыныс алуы ауырлайды. Бастарында, ауыз, көз айналасында және алдыңғы, артқы аяқтарының ішкі жағында күлдіреген қызылша тәрізді бөртпелер пайда болады. 4-5 күнде күлдіреуік бөртпелерден пайда болған қабыршықтар түседі. Сонымен қатар ауру асқынғанда ішкі ағзалары, тыныс алу және асқорыту жүйелері

ҚОЙМЕН ЕШКІНІҢ
КҮЛ АУРУЫ
(VARIOLA, ОСПА) –
ЖІТІ ТҮРДЕ
ӨТЕТІН, АСА
ЖҰҚПАЛЫ АУЫЛ-
ШАРУАШЫЛЫҒЫ
ЖАНУАРЛАРЫ МЕН
ҚҰСТАРҒА ОРТАҚ
ВИРУСТЫҚ АУРУ.
КҮЛ АУРУЫМЕН
АДАМДАР ДА
АУЫРАДЫ. АДАМ-
ДАРДА БҮЛ АУРУ
ШЕШЕК ДЕП
АТАЛАДЫ.



МАЛДЫ КҮЛДЕН ҚОРҒАУ

зақымданады. Ауру асқынған жағдайда өлім көрсеткіші 80 пайызға дейін баруы мүмкін. Күл ауруының алдын алу және оның таралуына жол бермеу үшін шекаралас аймақтардағы барлық ұсақ мүйізді малдарға эпизоотияға қарсы іс-шаралар жоспарына сәйкес вакцина егу жұмыстары тұрақты жүргізілуі тиіс.

Аурудың пайда болуына және оның таралуына жол бермеу үшін тиісті шаруашылықтардың басшылары,

ұсақ мүйізді малдарды ұстайтын жеке және заңды тұлғалар отарға, сондай-ақ елдімекендерге күл ауруынан қолайсыз аймақтардан жануарларды, және жем-шөпті және жануарларды бағуға арналған құрал-жабдықтарды кіргізбеуге міндетті. Жаңадан мал алып келген жағдайда ветеринария саласындағы ережелер мен талаптарға сәйкес ілеспе құжаттары болуы талап етіледі. Жаңадан әкелінген малдар ветеринария саласындағы ережелер талаптарына сәйкес 30 күн бойы оқшауланып, арнайы жайылымдарда азықтандырылғаны дұрыс.

басқа да іс-шаралар өткізуге;

– қойдың күл ауруымен ауыратын жануарлармен жанасқан жем-шөпті (пішен, сабан және тағы да басқа) шығаруға;

– қойдың күл ауруына қолайсыз пункттің аумағы арқылы автокөліктің жүруіне тыйым салынады.

Бұндай жағдайда көліктің белгіленген жеріне жетуі үшін айналма жолдар көрсетілуі қажет. Карантин алынғанға дейін күл ауруына қолайсыз қойларды қырқуға жол берілмейді. Күл ауруымен ауырған қойлар мен қозылар оқшауланады және емделеді, клиникалық сау малдарға күлге қарсы вакцина егіледі.

Қолайсыз пункттегі мал шаруашылығының қора-жайларын, жабдықтарды, серуендету алаңдарын, қоршауларды және ауру қойлар болған басқа да орындарда карантиннің барлық мерзімі кезінде қорытынды дезинфекция жүргізілгенге дейін әрбір күн-тізбелік 5 күн сайын дезинфекциялайды. Қиды биотермиялық әдіспен зарарсыздандырады. Қолайсыз пунктте соңғы күл ауруымен ауырып сауыққан, өлген немесе сойылған малдан кейін күнтізбелік 20 күн өткен соң карантин алынады. Мал шаруашылығымен айналысатын барлық жеке және заңды тұлғалар қолдағы барлық малды, әсіресе жаңадан сатып алған (әкелген) малды міндетті жергілікті әкімдікке тіркетуі, ветеринариялық ұйымдарға хабарлауы және шаруашылықтарда алдын алу іс-шараларының атқарылуына көмек көрсетуі тиіс.

Н.МЕШИТБАЕВ,

Төлеп ауылының ветеринариялық пунктінің меңгерушісі.



■ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОРҒАУ

МҮГЕДЕКТІК ҚАЛАЙ БЕЛГІЛЕНЕДІ: МЕДИЦИНАЛЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК САРАПТАМА АЗАМАТТЫҢ ҚАНДАЙ ЖАҒДАЙЛАРДЫ БАҒАЛАЙДЫ?



МҮГЕДЕКТІК – ТЕК АДАМНЫҢ БЕЛГІЛІ БІР ДИАГНОЗЫ НЕМЕСЕ АУРУЫНА БАЙЛАНЫСТЫ АВТОМАТТЫ ТҮРДЕ БЕЛГІЛЕНБЕЙДІ. МЕДИЦИНАЛЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК САРАПТАМА АЗАМАТТЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ ЖАҒДАЙЫН, ОРГАНИЗМ ФУНКЦИЯЛАРЫНЫҢ БҰЗЫЛУ ДӘРЕЖЕСІН ЖӘНЕ ОСЫ БҰЗЫЛЫСТАРДЫҢ АДАМНЫҢ КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРІНЕ ҚАНШАЛЫҚТЫ ӘСЕР ЕТЕТІНІН КЕШЕНДІ ТҮРДЕ БАҒАЛАЙДЫ.

Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу тәртібі Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 29 маусымдағы №260 бұйрығымен бекітілген «Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларымен» реттеледі.

Медициналық-әлеуметтік сараптама кезінде бірінші кезекте не бағаланады?
Сараптама барысында адамның денсаулық жағдайы ғана емес, аурудың немесе жарақаттың салдарынан пайда болған организм функцияларының тұрақты бұзылыстары және олардың адамның тыныс-тіршілігін шектеу деңгейі ескеріледі.

Атап айтқанда:

- адамның өзіне-өзі қызмет көрсету мүмкіндігі;
- өздігінен жүріп-тұру қабілеті;
- бағдарлануы;
- қарым-қатынас жасау мүмкіндігі;
- өзінің мінез-құлқын бақылауы;
- оқу мүмкіндігі;
- еңбек қызметін жүзеге асыру мүмкіндігі;
- күнделікті өмірдегі белсенділігі;
- техникалық және басқа да оңалту құралдарына қажеттілігі бағаланады.

Диагноздың болуы мүгедектікті белгілеуге жеткілікті ме?
Жоқ. Мысалы, азаматта белгілі бір созылмалы аурудың болуы өздігінен мүгедектік тобы белгіленеді дегенді білдірмейді.

Медициналық-әлеуметтік сараптама ұсынылған медициналық құжаттарды, зерттеу нәтижелерді, емдеу және оңалту шараларын, сондай-ақ адамның функционалдық жағдайын қарайды. Егер ауру организм функцияларының тұрақты бұзылуына және адамның тыныс-тіршілігінің шектелуіне әкелсе, бұл жағдайлар мүгедектікті белгілеу критерийлері тұрғысынан бағаланады.

Яғни шешім диагноздың атауына ғана емес, аурудың салдарына және адамның функционалдық мүмкіндіктеріне байланысты қабылданады.

Мүгедектік тобы қалай анықталады?
Мүгедектік тобы организм функцияларының бұзылу дәрежесіне және адамның тыныс-тіршілігінің шектелу деңгейіне қарай анықталады.

Қолданыстағы қағидаларда кейбір аурулар мен қайтымсыз ақаулар кезінде мүгедектік тобы мен еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесін белгілеудің нақты критерийлері көзделген. Мысалы, белгілі бір ауыр және тұрақты функционалдық бұзылыстар бірінші немесе екінші топқа сәйкес келетін жағдайларға жатқызылуы мүмкін.

Бұл ретте әрбір азаматтың жағдайы жеке қаралады.

Мүгедектік мерзімсіз белгілене ме?
Кейбір жағдайларда мүгедектік қайта қуаландыру мерзімсіз белгіленуі мүмкін. Мұндай жағдайларға қағидаларда көрсетілген қайтымсыз ақаулар мен аурулар, сондай-ақ организм функцияларының тұрақты әрі қалпына келмейтін бұзылыстары жатады.

Мерзімсіз мүгедектік белгілеу үшін заңнамада нақты критерийлер қарастырылған. Сондықтан мүгедектіктің мерзімсіз белгіленуі де тек медициналық диагноздың атауына байланысты емес, белгіленген талаптарға сәйкес жүзеге асырылады.

МӘС-тің тағы бір маңызды міндеті – оңалту қажеттілігін анықтау
МӘС барысында азаматтың әлеуметтік қорғау және оңалту шараларына қажеттілігі де анықталады.

Адамға қажет болған жағдайда техникалық оңалту құралдары, жүріп-тұру құралдары, протездік-ортопедиялық құралдар, санаторийлік-курорттық емдеу және басқа да оңалту шаралары бойынша ұсынымдар қалыптастырылуы мүмкін.

Бұл ретте қажеттілік адамның нақты функционалдық мүмкіндіктері мен күнделікті өміріндегі шектеулеріне қарай анықталады.

МӘС-ке кім жолдайды?
Медициналық-әлеуметтік сараптамаға азамат медициналық ұйым арқылы жолданады. Медициналық ұйымның дәрігерлік-кеңестік комиссиясы азаматтың медициналық жағдайын бағалап, қажетті тексерулер мен емдеу шаралары жүргізілгеннен кейін МӘС-ке жолдау мәселесін қарайды.

МӘС-ке ұсынылатын медициналық құжаттарда азаматтың денсаулық жағдайы, жүргізілген емдеу, аурудың динамикасы және функционалдық бұзылыстары туралы қажетті мәліметтер көрсетілуі тиіс. №260 бұйрықта МӘС жүргізу және қажетті құжаттарды ұсыну тәртібі белгіленген.

Қорытынды:
Медициналық-әлеуметтік сараптаманың негізгі мақсаты – адамның диагнозын ғана анықтау емес, денсаулық жағдайының оның өмір сүруіне, күнделікті белсенділігіне, өзіне-өзі қызмет көрсетуіне және еңбек ету мүмкіндігіне нақты әсерін бағалау.

Сондықтан мүгедектікті белгілеу кезінде медициналық диагнозбен қатар организм функцияларының бұзылуы, тыныс-тіршіліктің шектелу деңгейі және азаматтың әлеуметтік қорғау мен оңалту шараларына қажеттілігі ескеріледі.

МӘС шешімі қолданыстағы заңнамада белгіленген медициналық-әлеуметтік критерийлер негізінде қабылданады.

Орынгүл ҚОРАБАЕВА,
№1 медициналық-әлеуметтік сараптаманың бас маманы.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«NOBILIS CORP» ЖШС жобалар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды: «Нормативті рұқсат етілген шығарындылар» «НРШ» түзету жобасы; «Нормативті рұқсат етілген төгінділер» «НРТ» жобасы; «Қалдықтарды басқару бағдарламасының түзету» жобасы, «Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасының түзету» жобасы, Стационарлық шығарындылар көздерін түгтендеу жобасы, «Табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары»,

Учаскенің географиялық координаттары және әсер ету аумағының географиялық координаттары: N 46°06' 10" E 54°12' 50"

Тыңдаулар 2026 жыл 16 қараша сағат 11:00-де өтеді.

Өткізу орны: Маңғыстау облысы, Бейнеу ауданы, Боранқұла.о., Боранқұл а., мәдениет үйі.

Платформа ZOOM: <https://us05web.zoom.us/j/87103142593?pwd=SZuT7JbmSkqTEIUoS711gAm9f2QKll>

Конференция идентификаторы: 871 0314 2593

Кіру коды: 2wVJSz
Түтынушы: ЖШС «Nobilis Corp» ҚР, Ақтау қаласы, 17 шағын аудан, 39 үй. БСН: 220540006616
Жобаны әзірлеуші: «Рекорд Консалт» ЖШС, Ақтөбе қ. Марсеева, 38. бөл.7, тел: 87014848005. БСН 100740003476

Құжаттама <https://ndbecology.gov.kz> порталында және <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/> интернет-ресурста

Материалдарды сұратуға болатын электрондық пошта мекен-жайы және телефон нөмірі: eco-rk@mail.ru , 87014848005

Ескертулер мен ұсыныстар <https://ndbecology.gov.kz>, және электр. ЖАО мекенжайы s.bazarbay@mangystau.gov.kz сайтында қабылданады.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«VARRO OPERATING GROUP» ЖШС жобалар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды: «Толқын» кен орны бойынша қоршаған ортаға ластаушы заттардың шығарындыларының рұқсат етілген шекті нормативтері (ІШШШ) жобасын қайта қарау; «Толқын» кен орны бойынша ағынды сулардың рұқсат етілген шекті төгінділері (ІШПТ) жобасы; шығарындылардың стационарлық көздерін түгтендеу жобасы; «Толқын» кен орны бойынша қалдықтарды басқару бағдарламасын қайта қарау; «Толқын» кен орны бойынша өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасын қайта қарау; қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары.

Қоғамдық тыңдау 2026 жылы 16 қараша сағат 10:00-де өтеді.

Өткізу орны: Маңғыстау облысы, Бейнеу ауданы, Боранқұл ауылдық округі, Боранқұл ауылы, Мәдениет үйінің ғимараты. Учаскенің географиялық координаттары және әсер ету аумағының географиялық координаттары: 45°45'26"сш, 53°54'1.2664"вд

Онлайн қосылымға сілтеме:
<https://us05web.zoom.us/j/81722343784?pwd=zdH6rqNhYhcy4EDgVY8ufbtHUEOhg4.1>

Конференция индификаторы: 817 2234 3784, Кіру коды: 8ApD9l

Тапсырыс беруші: «VARRO OPERATING GROUP» ЖШС, Маңғыстау обл., Ақтау қ., 17 ш/а, 39 ғимарат
Жобаны әзірлеуші: ЖШС «Рекорд Консалт», Ақтау қ., 17 ш/а, 20 үй, eco-rk@mail.ru.

Жергілікті атқарушы орган: «Маңғыстау облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, жауапты тұлға Сабина Базарбай, эл. пошта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz, тел.: 8(7292) 43-10-88; Ескертулер мен ұсыныстар <https://ndbecology.gov.kz/> сайтта және s.bazarbay@mangystau.gov.kz. Қабылданады. Жоба бойынша құжаттама ақпараттық жүйе <https://ndbecology.gov.kz/> және <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/> сайтында орналастырылған.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «NOBILIS CORP» сообщает о проведении общественных слушаний по проектам: Корректировка проекта нормативов эмиссий допустимых выбросов (ндв) загрязняющих веществ в окружающую среду для ТОО «Nobilis corp» месторождения Боранколь. Корректировка программы управления отходами для ТОО «Nobilis corp» месторождения Боранколь. Корректировка программы производственного экологического контроля для ТОО «Nobilis corp» на месторождении Боранколь. Проект нормативов допустимых сбросов загрязняющих веществ (НДС) на месторождении Боранколь ТОО «Nobilis corp». Проект инвентаризации стационарных источников выбросов ИПИМ.

Географические координаты участка и географические координаты территории воздействия: N 46°06' 10" E 54°12' 50"

Слушания состоятся: 16 ноября 2026 года в 11:00 часов

Место проведения: Мангистауская обл., Бейнеуский р., Боранкулский с.о., с.Боранкул, дом культуры

Платформа ZOOM: <https://us05web.zoom.us/j/87103142593?pwd=SZuT7JbmSkqTEIUoS711gAm9f2QKll>

Идентификатор конференции: 871 0314 2593

Код доступа: 2wVJSz
Заказчик: ТОО «Nobilis Corp» Город Ақтау, микрорайон 17, дом 39. БИН: 220540006616

Разработчик: ТОО «Рекорд Консалт», Ақтөбе қ. Марсеева, 38, бөл.7, тел: 87014848005. БИН 100740003476

Документация размещена на портале <https://ndbecology.gov.kz>, и интернет-ресурсе <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/>

Адрес электронной почты по которой можно запросить материалы: eco-rk@mail.ru , 87014848005.

Замечания и предложения принимаются на <https://ndbecology.gov.kz> , и электр. адрес МИО s.bazarbay@mangystau.gov.kz

№425

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «VARRO OPERATING GROUP» объявляет, что проводит общественные слушания по: Корректировка Проекта нормативов эмиссий допустимых выбросов (НДВ) загрязняющих веществ в окружающую среду месторождения Толкын., Проект нормативов допустимых сбросов (НДС) на месторождении Толкын, Проект Инвентаризации стационарных источников выбросов, Корректировка Программы управления отходами месторождения Толкын, Корректировка Программы производственного экологического контроля месторождения Толкын, План мероприятий по охране окружающей среды.

Слушания состоятся: 16 ноября 2026 года в 10:00 ч. Место проведения: Мангистауская область, Бейнеуский район Боранкулский с.о., село Боранкул, здание Дом культуры.

Географические координаты участка и географические координаты и территории воздействия: 45°45'26" сш, 53°54'1.2664"вд.

Ссылка на онлайн подключение:
<https://us05web.zoom.us/j/81722343784?pwd=zdH6rqNhYhcy4EDgVY8ufbtHUEOhg4.1>

Индификатор конференции: 817 2234 3784, Вход доступа: 8ApD9l

Заказчик: ТОО «VARRO OPERATING GROUP» , 130000, Мангистауская область, г. Ақтау, мкр.17, здание 39

Разработчик: ТОО “Рекорд Консалт” , г. Ақтау, 17 мкр., 20 дом, eco-rk@mail.ru.

Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Мангистауской области», ответственное лицо Базарбай Сабина Саламатқызы, эл.почта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz, тел. 8 (7292) 43-10-88; Замечания и предложения принимаются на сайте <https://ndbecology.gov.kz/> и s.bazarbay@mangystau.gov.kz. Документация по проекту размещена на сайте Информационная система <https://ndbecology.gov.kz/>, и интернет-ресурсе <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/>.

№428

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Varro Operating Group» ЖШС «Боранкөл газ өңдеу зауытын кеңейту/жаңғырту. Төмен температуралы бөлу кондырғысын (ТТБК) енгізу. Сирг сац -1 газ шығынын өлеу жүйесін жаңғырту үшін атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген шығарындылары нормативтерінің жобасы 2027-2031жж., қалдықтарды басқару бағдарламасы 2027-2031жж, өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы 2027-2031жж., табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары 2027-2031жж., 2027-2031жж. қоршаған ортаға әсер етуге рұқсат алу бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдау өткізетіндігі туралы хабарлайды. Қоғамдық тыңдау: 12.11.2026ж., сағат 15.00-де Маңғыстау облысы, Бейнеу ауданы, Боранқұл а., Мәдениет үйінің ғимаратында өтеді. Ықтимал әсер ету аймағы Маңғыстау облысы, Бейнеу ауданы, Боранқұл а. гео.координаттары с.е. 45°45'26" ш.б. 53°54'1.2664".

ZOOM платформасында онлайн режимінде қосылу үшін сілтеме: <https://us06web.zoom.us/j/82676145556?pwd=dfWjRDTGpHnTuHXGDmNB75SWbwLjWfV.1> конференция идентификаторы: 826 7614 5556 Кіру коды: 453498.

Жергілікті атқарушы органның электрондық және пошталық мекенжайы: Жобалық құжаттамамен сандық жүйеде немесе ТРЖҰДБ <https://hearings.ndbecology.gov.kz> және <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/> арқылы танысуға болады. Ескерту мен ұсыныстар ТРЖҰДБ ndbecology.gov.kz және s.bazarbay@mangystau.gov.kz қабылданады

Белгіленген қызметтің бастамашысы: «Varro Operating Group» ЖШСі, тел. +7 777 703 0464 e-mail: a.telmanova@btmg.kz.com. БСН 220340009653

Жобаны жасақтаушы «PRIME CAPITAL CORPORATION» ЖШС, e-mail. PrimeCompanyLTD@mail.ru тел. +7 701-763-32-21 БСН 200240021010

Қосымша ақпаратты мына эл. мекенжай бойынша алуға болады: PrimeCompanyLTD@mail.ru және тел. +7 701-763-32-21

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «Varro Operating Group» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по: «Проекту нормативов допустимых выбросов (НДВ) ЗВ в атмосферу на 2027-2031гг, «Программа управления отходами (ПУО) на 2027-2031гг, Программа производственного экологического контроля (ПЭК) на 2027-2031гг, ИПИМ на 2027-2031гг., получение разрешения на воздействия в окружающую среду на 2027-2031гг для Расширение /модернизация Боранкольского газоперерабатывающего завода. Интеграция установок низкотемпературной сепарации (УНТС). Модернизация системы измерения расхода газа СИРГ САЦ-1» 12.11.2026г. в 15.00 часов по адресу: Мангистауская область, Бейнеуский район, с. Боранкул, в здании Дома культуры. Территория потенциального воздействия Мангистауская обл., Бейнеуский район, с. Боранкул гео.координаты с.ш. 45°45'26" в.д. 53°54'1.2664"

В случае карантинных ограничений можно подключиться онлайн на платформе ZOOM, по ссылке: <https://us06web.zoom.us/j/82676145556?pwd=dfWjRDTGpHnTuHXGDmNB75SWbwLjWfV.1> Идентификатор конференции: 826 7614 5556 Код доступа: 453498

Электронный и почтовый адрес местного исполнительного органа: С материалами проектной документации можно ознакомиться на Цифровой системе или НБД/СОС <https://hearings.ndbecology.gov.kz> и <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/>. Замечания и предложения принимается на НБД/СОС ndbecology.gov.kz и s.bazarbay@mangystau.gov.kz.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Varro Operating Group» +7 777 703 0464 e-mail: a.telmanova@btmg.kz.com. БИН 220340009653

Проектная организация: ТОО «PRIME CAPITAL CORPORATION» эл.почта. PrimeCompanyLTD@mail.ru тел. +7 701-763-32-21.БИН 200240021010

Дополнительную информацию можно получить по эл. адресу: PrimeCompanyLTD@mail.ru и тел. +7 701-763-32-21

№427



ТӘЛІМ

ӨМІРІМДІ ӨЗГЕРТКЕН ҰСТАЗ

ҰСТАЗ – АДАМ ӨМІРІНДЕГІ ЕҢ ҚАДІРЛІ ТҮЛҒАЛАРДЫҢ БІРІ. ОЛ ШӘКІРТІНЕ БІЛІМ БЕРІП ҚАНА ҚОЙМАЙ, ОНЫҢ ЖҮРЕГІНЕ ЖОЛ ТАУЫП, БОЛАШАҒЫНА БАҒЫТ-БАҒДАР СІЛТЕЙДІ. КЕЙДЕ ҰСТАЗДЫҢ БІР АУЫЗ ЖЫЛЫ СӨЗІ МЕН ШЫНАЙЫ СЕНІМІ БАЛАНЫҢ ӨМІРІНЕ ҮЛКЕН ӨЗГЕРІС ӘКЕЛУІ МҮМКІН.

Менің өмірімде сондай ерекше із қалдырған жан – Жұмасұлу Отарлы апайым. Ол Абай орта мектебінде тарих пәнінен сабақ берген аяулы ұстазым.

Мен үшін ұстазымның әрбір сабағы ерекше болатын. Ол бізге тақырыпты түсіндірумен ғана шектелмей, өз ойымызды еркін жеткізуге, қателесуден қорықпауға, үнемі ізденіп, алға ұмтылуға үйретті. Қандай қиындыққа тап болсақ та, бізге сенім артып, «Сенің қолыңнан келеді» деп жігерлендіретін. Бұл сөздер біз үшін жай ғана қолдау емес, алға ұмтылуға күш беретін үлкен сенім еді.

Бұрын өзіме деген сенімім аздау болатын. Бір нәрсені дұрыс жасай алмай қалсам, тез көңілім түсетін. Ал ұстазым әрбір қателіктің адамға сабақ болатынын түсіндірді. «Қателесу – жеңілу емес, одан қорытынды шығара білу маңызды» деген ұстанымды бойыма сіңірді. Оның қолдауы мен



жылы сөздерінің арқасында мен өз қабілеттеріме сенуді үйрендім. Сабаққа деген қызығушылығым артып, жаңа нәрселерді білуге деген құштарлығым оянды.

Ұстазымның маған айтқан ақылдары бүгінде де жадымда. Ол бізге білімді болудың ғана емес, жақсы адам болудың да маңызды екенін үнемі айтып отыратын. Адамды құрметтеу, еңбектену, жауапкершілікті сезіну, қандай жағдай болса да өз мақсатына адал болу – ұстазым үйреткен басты құндылықтар.

Меніңше, нағыз ұстаз шәкіртінің жүрегіне жол таба білуі керек. Себебі мұғалімнің бір ауыз жылы сөзі немесе шәкіртіне білдірген сенімі оның бүкіл өміріне әсер етуі мүмкін. Менің ұстазым да менің бойымдағы өзім байқамаған қабілеттерді көріп,

оларды дамытуға көмектесті. Өзіме деген сенімімнің артуы ұстазымның маған деген сенімі еді.

Жылдар өткен сайын ұстазымның еңбегінің мәнін бұрынғыдан да терең түсіне бастадым. Бүгінгі жетістіктерімнің артында оның берген білімі, ақылы мен қолдауы бар екенін сезінемін. Сондықтан мен Жұмасұлу Отарлы ұстазымды тек білім берген мұғалім ретінде емес, өміріме бағыт-бағдар көрсеткен, өзіме деген сенімді қалыптастырған жан ретінде бағалаймын.

Ұстаз – шәкірт жүрегіне өшпес із қалдыратын ұлы маман. Кейбір адамдар өмірімізге белгілі бір кезеңде ғана жолығып, кейін алыстап кетеді. Ал шынайы ұстаздың берген білімі мен тәрбиесі, айтқан сөзі мен көрсеткен өнегесі адаммен бірге өмір бойы жасайды.

Менің өмірімді өзгерткен ұстазыма алғысым шексіз. Оның әрбір сөзі, берген тәрбиесі мен білдірген сенімі болашақта да маған бағыт-бағдар беріп, өз мақсатыма жетуге күш береді. Мен де келешекте ұстазым сияқты айналасына пайдасын тигізетін, өз ісіне адал, білімді әрі адамгершілігі мол тұлға болғым келеді.

Өйткені ұстаздың ең үлкен жетістігі – шәкіртінің жүрегіне білімнің нұрын ғана емес, өзіне деген сенім мен өмірге деген құштарлықты ұялата білуі.

Алтынай БИСЕНОВА,
Ы.Алтынсарин атындағы мектептің физика пәнінің мұғалімі.

ӨНЕР

ЖАСТАРДЫҢ ЖАРҚЫН КӨЗҚАРАСЫ

ҚОҒАМДЫҚ ТӘРТІПТІ САҚТАУ – ӘР АЗАМАТТЫҢ ОРТАҚ МІНДЕТІ. ӘСІРЕСЕ ЖАС ҰРПАҚТЫҢ БОЙЫНА ҚҰҚЫҚТЫҚ МӘДЕНИЕТ ПЕН ЖАУАПКЕРШІЛІК СЕЗІМІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ – ҚОҒАМНЫҢ МАҢЫЗДЫ МІНДЕТТЕРДІҢ БІРІ. ОСЫ БАҒЫТТА АУДАНДА ЖАСТАР АРАСЫНДА ТҮРЛІ ТӘРБИЕЛІК ЖӘНЕ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ІС-ШАРАЛАР ТҰРАҚТЫ ТҮРДЕ ҰЙЫМДАСТЫРЫЛЫП КЕЛЕДІ.

Бейнеу аудандық ішкі саясат және тілдерді дамыту бөлімінің мемлекеттік әлеуметтік тапсырысы аясында 15-20 жас аралығындағы жастар арасында «Қоғамдық тәртіп – ортақ жауапкершілік» тақырыбында сурет байқауы өткізілді.

Шығармашылық байқаудың негізгі мақсаты – жастардың қоғамдық тәртіпке деген жауапкершілігін арттыру, құқықтық сауаттылығын қалыптастыру, сондай-ақ өнер арқылы маңызды әлеуметтік мәселелерді насихаттау. Байқауға ауданның әр елдімекенінен барлығы 25 жас қатысып, өз туындыларын ұсынды.

Қатысушылардың шығармашылық жұмыстарын саралап, бағалау үшін арнайы қазылар алқасы құрылды. Байқау қорытындысы бойынша жүлделі орындар анықталды. Бірінші дәрежелі диплом мен естелік сыйлыққа Опорный мектебінің оқушысы Жанназ Жайыққызы ие болды. Жас суретшінің жетекшісі – Шарапат Кетебаева.

Екінші дәрежелі дипломмен Бейнеу лицейінің оқушысы Шұғыла Сұлтанова мен жетекшісі Нұрбану Түтелбаева және Қарақұм мектебінің оқушысы Жұлдызай Маратқызы және жетекшісі Айнагүл Рзабек марапатталды.

Үшінші дәрежелі диплом мен естелік сыйлықтар Бейнеу лицейінің оқушысы Әкежан Мерекеұлына, жетекшісі Нұрбану Түтелбаева және Күнсұлу Дүйсенғалиеваға табысталды.

Сонымен қатар шәкірттері осындай шығармашылық байқауларда жыл сайын жүлделі орындардан көрініп жүрген Опорный мектебінің көркемөнер пәнінің мұғалімі Шарапат Кетебаева Бейнеу аудандық білім бөлімінің Алғыс хатымен марапатталды.



Сондай-ақ байқауға қатысушылардың барлығына «Жайдарлы» ҰЕҰ атынан Алғыс хат табысталды. Байқау барысында жастар өздерінің өнерге деген қызығушылығын ғана емес, қоғамдағы маңызды мәселелерге деген азаматтық көзқарасын да шығармашылық арқылы жеткізе білді. Қоғамдық тәртіп, өзара сыйластық, жауапкершілік секілді құндылықтарды жас буын арасында кеңінен насихаттау – осындай шаралардың басты бағыты.

Жастардың өнері арқылы қоғамдық жауапкершілікті дәріптеген бұл байқау олардың азаматтық ұстанымын қалыптастыруға бағытталған тағылымды шаралардың бірі болды.

Үміт АСҚАРҚЫЗЫ.

МАМАН КЕҢЕСІ

БЕЙНЕУ АУДАНЫНДАҒЫ ТҰРҒЫН ҮЙЛЕРДІҢ БАСЫМ БӨЛІГІ ТАБИҒИ ГАЗ ЖЕЛІСІНЕ ҚОСЫЛҒАН. ДЕГЕНМЕН ТОЙ-МЕРЕКЕЛІК ШАРАЛАРДА, КӘСПКЕРЛІК НЫСАНДАРДА, КЕРМЕ ТӨБЕ ОРНАТУ КЕЗІНДЕ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ЖАҒДАЙЛАРДА ГАЗ БАЛЛОНДАРЫ ПАЙДАЛАНЫЛЫП ЖАТАДЫ. ГАЗ БАЛЛОНЫ ДҰРЫС ҚОЛДАНЫЛМАҒАН ЖАҒДАЙДА АДАМ ӨМІРІ МЕН МҮЛІГІНЕ ҚАУІП ТӨНДІРУІ МҮМКІН. СОНДЫҚТАН ТҰРМЫСТА ГАЗ ЖАБДЫҚТАРЫН ПАЙДАЛАНУ КЕЗІНДЕ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫН ҚАТАҢ САҚТАУ МАҢЫЗДЫ.

ГАЗ БАЛЛОНЫН ҚАУІПСІЗ ПАЙДАЛАНУ



Осыған байланысты Бейнеу ауданының төтенше жағдайлар бөлімі газ баллондарын пайдалану кезінде төмендегі қауіпсіздік талаптарын сақтауды ескертеді:

- баллондарға газды автокөліктерге газ құю бекеттерінде емес, арнайы мамандандырылған пункттерде ғана құйдырған жөн;
- баллонды суық жерден жылы орынға әкелуге және жылу көздерінің жанына орналастыруға болмайды;
- баллонды ауыстырар алдында жаңа және пайдаланылған баллондардың қрандары жабық екеніне көз жеткізу қажет. Ауыстырғаннан кейін сабын ерітіндісі арқылы қосылған жерлердің герметикалығын тексеріңіз;
- баллонды газ плитасына қосу үшін қауіпсіздік қысқыштарымен бекітілген, ұзындығы бір метрден аспайтын арнайы иілгіш резеңке шланг пайдаланыңыз. Шлангтың созылуына немесе қысылуына жол бермеңіз;
- газ құралын қосу кезінде алдымен сіріңкені жағып, содан кейін газ беруді ашу қажет;
- тексеруден өтпеген баллонды пайдалануға болмайды;
- тамақ дайындау кезінде қайнаған сұйықтықтың жалынға төгілмеуін қадағалаңыз;

- газ плитасы мен оның көздерін үнемі тазалап отырыңыз;
- жұмыс аяқталғаннан кейін баллонның қранын міндетті түрде жабыңыз;
- үй-жайда газдың иісі сезілген жағдайда газ беру қранын дереу жауып, терезелер мен есіктерді ашып, бөлмені желдету қажет. Бұл ретте ашық отты пайдалануға, электр құралдары немесе электр жарығын іске қосуға болмайды.

- Газ жабдықтарын пайдалану кезінде:
- газ жабдығын өз бетінше орнатуға, орнын ауыстыруға және жөндеуге;
- тиісті қызметтердің рұқсатынсыз газ жабдығы орналасқан үй-жайды қайта жоспарлауға;
- жарамсыз газ жабдықтарын пайдалануға;
- газ құралдарын қараусыз қалдыруға және балалардың пайдалануына жол беруге;

- үй-жайды жылыту үшін газ плитасын пайдалануға;
 - газ құрылғылары орнатылған бөлмеде ұйықтауға қатаң тыйым салынады.
- Газбен жұмыс істеуде қауіпсіздік талаптарын сақтау – төтенше жағдайдың алдын алудың маңызды шарты. Сондықтан әр тұрғын қарапайым ережелерге жауапкершілікпен қарап, өз қауіпсіздігімен қатар айналасындағылардың да өміріне қауіп төндірмеуі қажет.

Ержан ЛЕПЕСОВ,
аудандық төтенше жағдайлар бөлімінің аға инженері.

Құрметті оқырман!

«Маңғыстау-Медиа» ЖШС басылымдарына жарнама, хабарландыру беру немесе ақпарат алу үшін мына байланыс телефондарына қоңырау шалсаңыз болады.

8778 145 9093,
8 (7292) 204842, 8(7292)204834.
lau.media@yandex.ru



Меншік иесі: МАҢҒЫСТАУ MEDIA ЖШС Директор Әнуарбек БИМАҒАМБЕТ Қабылдау бөлімі, тел./факс: 20-48-34, mangystau.media@mail.ru	РАУАН аудандық қоғамдық-саяси газет Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 06.02.2013 жылы есепке қойылып, №13363-Г куәлігі берілген. Редактор – Таңат АМАЛБАЕВ. Тілшілер: Үміт ҚАЗДАЕВА. Гүлнара ЖАЙЫҚОВА.	Газет «Маңғыстау-Медиа» ЖШС Ақпарат және дизайн орталығында беттелді Үйлестіруші – Гүлнара Тасболатова. Беттеуші дизайнер – Э.Сейдахметова. «ӨНЕРІМ» ЖШС баспаханасында басылды. Ақтау қаласы, 22-шағын аудан, 38/3. Телефон: +7 777 012 22 38.	■ Газет жарияланымдарындағы автор пікірі редакцияның түпкілікті көзқарасы болып есептелмейді. ■ Жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды. ■ Жарнама, хабарландырулар мазмұнына редакция жауап бермейді. ■ Редакцияға жолданған материалдарға рецензия жасалмайды және қолжазба авторға қайтарылмайды. ■ Тақырыптық суреттер ғаламтордан алынады Таралымы: 2354. Индекс: 65690. Тапсырыс: 250 Газет бағасы келісімді.	АУА РАЙЫ БОЛЖАМЫ 6 ҚАЗАН түнде: +4 күндіз: +17 7 ҚАЗАН түнде: +9 күндіз: +19 8 ҚАЗАН түнде: +10 күндіз: +23 9 ҚАЗАН түнде: +11 күндіз: +24 10 ҚАЗАН түнде: +12 күндіз: +25
---	---	---	--	---